

1

Eldri ökumenn

Hver er gildistími ökuskírteinisins?

Endurnýjun á ökuskírteini

Almenn ökuréttindi (B réttindi) þarf að endurnýja við 70 ára aldur og eftir það samkvæmt eftirfarandi:

Aldur umsækjanda:	Gildistími ökuskírteinis:
70 - 75 ára	10 ár
76 ára	9 ár
77 ára	8 ár
78 ára	7 ár
79 ára	6 ár
80 - 83 ára	5 ár
84 - 85 ára	4 ár
86 - 87 ára	3 ár
88 - 89 ára	2 ár
90 ára og eldri	1 ár

Umsóknareyðublað fæst hjá sýslumanni og það má einnig nálgast [hér á vefnum](#). Umsókn skal skila inn til sýslumanns sem kannar hvort skilyrði til útgáfu ökuskírteinis eru fyrir hendi. Ljósmynd þarf í flestum tilvikum að fylgja með við fyrstu endurnýjun á almennum ökuréttindum.

Ef það gleymist að endurnýja ökuskírteini, innan tveggja ára frá því það rann úr gildi, þarf að taka próf í aksturshæfni til að eiga möguleika á endurnýjum.

Umsækjendur sem eru 75 ára eða eldri

Ef umsækjandi er orðinn 75 ára eða eldri þarf að framvísa læknisvottorði frá heimilislækni þegar sótt er um endurnýjun á almennum ökuréttindum. Vottorðið má við umsókn ekki vera eldra en þriggja mánaða. Heimilislæknir athugar meðal annars sjón, heyrn og hreyfigetu ásamt öðru sem getur haft áhrif á aksturshæfni. Sú staða getur komið upp að læknirinn vilji ráðfæra sig við aðra lækna eða fagfólk eða ráðleggi að ekki skuli endurnýja ökuskírteinið.

Próf í aksturshæfni

Lögreglustjóri getur ákveðið að fara skuli fram próf í aksturshæfni. Sú athugun er ekki venjulegt ökuþróf heldur athugun á öryggi í umferðinni þar sem prófdómari fer með umsækjanda í stutta ökuferð. Prófdómari skilar niðurstöðu í formi umsagnar til sýslumanns um hvort ökuskírteinið skuli endurnýjað óbreytt, endurnýjað með einhverjum skilyrðum (takmörkunum með tákntölum), endurnýjað eftir að umsækjandi stenst próf í aksturshæfni eða ekki endurnýjað.

Réttindi á sjálfskipta bifreið

Nú er frjálst val um það hvort próf sé tekið á sjálfskipta eða beinskipta bifreið. Sé próf í aksturshæfni tekið á sjálfskipta bifreið verða ökuréttindin takmörkuð við bifreið með sjálfskiptingu. Hægt er að afmá þessa takmörkun síðar, sé þess óskað, og þarf þá að standast próf í aksturshæfni á beinskipta bifreið.

Eldri ökumenn

2

Haltu ökufærni þinni við

Takmörkun ökuréttinda

Gefa má út ökuskírteini til styttri tíma en fram kemur hér á undan. Einnig má takmarka ökuréttindi við ökutæki af sérstakri gerð eða með sérstökum búnaði, ef nauðsyn krefur, til að auka öryggi í akstri. Takmörkun kemur þá fram á ökuskírteini með sérstakri tákntölu.

Flestir eldri ökumenn aka mjög vel en hjá öllum kemur að þeim degi að heilsan leyfir ekki frekari akstur.

Þættir sem geta haft áhrif á aksturshæfni

- Lengri viðbragðstími og hreyfingar hægari.
- Erfiðara að skynja hraða og fjarlægð.
- Skert sjón og heyrn.
- Minnkuð hreyfigeta og stíðleiki.
- Skert minni og rötun.
- Inntaka lyfja sem eru merkt rauðum þríhyrning og annarra lyfja sem geta haft óskileg áhrif á aksturshæfni.

Nokkur góð ráð

- Forðastu að aka á álagstíma, í ljósaskiptum eða myrkri, hálku eða slæmu veðri.
- Veldu öruggar leiðir sem þú þekkir. Forðastu til dæmis erfið og snúin gatnamót.
- Veldu bíl sem hentar þér og þínum aðstæðum, með góðu útsýni til allra átta, sem auðvelt er að stíga inn í og út úr, stilla sæti og spegla, jafnvel með sjálfskiptingu.
- Kannaðu þær velferðarlausnir sem í boði eru t.d. hjá Öryggismiðstöðinni (snúningssæti, handfang á stýri, bakstuðning, auka spegla og fleira).
- Láttu ekki aðra í umferðinni trufla þig eða þvinga þig til að taka óþarfa áhættu eða aka hraðar en þú treystir þér til.
- Ef þú tekur inn lyf sem er merkt með rauðum þríhyrningi skaltu ráðfæra þig við lækni um það hvort þér sé óhætt að aka.
- Aldrei aka eftir neyslu áfengis eða annarra vímuegja.
- Ekki nota farsíma eða önnur snjalltæki sem geta truflað athygli þína við akstur.
- Haltu ökufærni þinni við, innanbæjar og utanbæjar.
- Hafðu í huga að farþegar þínir noti bílbelti og að börn lægri en 135 cm á hæð séu í viðeigandi bílstól í bílnum hjá þér.
- Taktu nokkra ökutíma hjá ökukennara ef þú finnur fyrir óöryggi í umferðinni. Ökukennarafélag Íslands getur leiðbeint þér með val á ökukennara, s. 898-0360 www.aka.is.
- Sæktu upprifjunarnámskeið um öryggi í akstri fyrir eldri ökumenn þegar það býðst.
- Ef aðrir hafa áhyggjur af hæfni þinni til að aka skaltu taka því alvarlega.
- Ræddu málið við nánustu aðstandendur eða vini, heilbrigðisstarfsfólk eða félagsþjónustu.
- Kynntu þér fyrirkomulag akstursþjónustu eldri borgara í þínu sveitarfélagi.
- Berðu saman kostnað við að reka bíl samanborið við almenningssamgöngur, akstursþjónustu sveitarfélaga eða leigubíl. Það kann að koma á óvart.